

HISTORIE

GIDEONSKOLEN

Oversigt over undervisning og forhold til trinmål og slutmål

Oversigt over historieundervisningen på Gideonskolen

Klassetrin	Materiale	Anden undervisning	Ministeriets del-mål og slut-mål
1.	Orientering 1012 (Love, de første kristne, Ansgar, Harald Klark, Harald Blåtand, munke, de første skoler)	På Gideonskolen undervises i historie fra 1. – 10. klasse.	Signalement af faget: Der undervises i historie på 3. – 9. klassetrin. De centrale kundskabs- og færdighedsområder er: • Historie i fortid og nutid • Tid og rum • Fortolkning og formidling I historie skal de grundlæggende kundskaber og færdigheder i hvert af de tre områder udvikles som en helhed gennem skoleforløbet både i faget historie, og når historie indgår i tværgående emner og problemstillinger. Kundskaber og færdigheder, som eleverne erhverver sig i faget historie, er en del af det historiefaglige fundament, som samfundsfag bygger videre på. De centrale kundskabs- og færdighedsområder er grundlaget for tilrettelæggelsen, gennemførelsen og evalueringen af undervisningen, således at eleverne får mulighed for at • forstå sig selv som historieskabere og medskabere af historie • udbygge deres indsigt i væsentlige historiske begivenheder og samfundsforhold fra alle tidsepoker • skabe sig overblik og fordybe sig i arbejdet med
2.	Orientering 1024 (Christian 4., Frihedsstøtten, Stavnsbåndet, Frederik 6., Rundetårn, Børsen, dronning Margrethe)	Der er en del tværfagligt materiale, som også vedrører fagene dansk, geografi, kristendom og samfundsfag, og som på forskellig vis dækkes ind i disse fag.	
3.	Orientering 1025 (Gutenbergs trykkemaskine) Orientering 1029 (Familier på landet og i byer) Orientering 1032 (Hvad er historie, Israel) Orientering 1033 (Christoffer Colombus) Orientering 1034 (Spaniens historie: keltere, iberere, keltibere, kobbirting, lerting, alfabetet, romerne i Spanien,		

4.	latin, romertal, maurerne, borge, arabiske tal, El Cid, kong Ferdinand, Isabella, Christoffer Colombus, Gutenberg, general Franco, kong Juan Carlos I) Orientering 1035 (De første indbyggere i Amerika, vikingerne, spanierne, franskmænd, englændere, pilgrimme, George W. Carver) Orientering 1036 (Pilgrimme og puritanere i kolonier i Amerika, regeringer, love) Orientering 1038 (Nordpolen – Peary, Sydpolen – Amundsen) Orientering 1040 (Amerika omkring år 1750, Indianerne i New England) Orientering 1042 (Den spanske Armada) Orientering 1043 (Slavehandel) Orientering 1045 (Robert Fulton, dampskibe, hvalfangere) Orientering 1046 (Aucaindianerne)		menneskers dagligliv og livsvilkår gennem tiderne • styrke deres forståelse af udviklingen af dansk kultur i mødet med andre kulturer. Formål for faget: Formålet med undervisningen i historie er at styrke elevernes historiebevidsthed og identitet og øge deres lyst til og motivation for aktiv deltagelse i et demokratisk samfund. Det sker ved at fremme deres indsigt i, at mennesker er historieskabte såvel som historieskabende. <i>Stk. 2.</i> Ved at arbejde med samspillet mellem fortid, nutid og fremtid skal eleverne udvikle deres indsigt i menneskers liv og livsvilkår gennem tiderne. Herved skal de videreudvikle deres forståelse af og holdning til egen kultur, andre kulturer og menneskers samspil med naturen. <i>Stk. 3.</i> Undervisningen skal give eleverne mulighed for overblik og fordybelse i vedkommende historiske kundskabsområder og fremme deres indsigt i kontinuitet og forandring. Undervisningen skal bygge på og stimulere elevernes evne til indlevelse, analyse og vurdering og fremme deres lyst til at videregive og skabe historiske fortællinger på baggrund af tilegnet viden.

Klassetrin	Materiale	Anden undervisning	Ministeriets del-mål og slut-mål
4. fortsat 5.	Orientering 1047 (Stavnsbåndet, undervisningslov, enevælde, grundloven) Orientering 1048 (Danskere i Stenalderen, Danskere i bronzealderen, Solvognen, Guldhornene, Vikingerne, Ansgar) Orientering 1050 (den tidlige Middelalder 800 – 1000, historieskrivning og tidsbestemmelse, Saxo, Gorm den Gamle og Thyra Danebod, Harald Blåtand, Runeskrift, Vikingerne, Danevirke, Mønter, Lav en vikingelandsby, Vikingemad) Orientering 1051 (Middelalderen 1000 – 1140: Sven Tveskæg, Knud den Store, Hardeknud, Magnus den Gode, Sven Estridsen, Harald Hen, Knud den Hellige, Oluf Hunger, Erik Ejegod, Niels, Erik Emune, kirken i Danmark, Adam af Bremen)		Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at: Efter 4. klassetrin: Historie i fortid og nutid: • gengive begivenheder fra Danmarks historie ved at inddrage sagn og historisk personligheder • fortælle om karakteristiske spor og begivenheder fra lokalområdet • gøre rede for begivenheder, der knytter sig til Danmarks og Nordens grænser • fortælle om familie, slægt og fællesskaber • give eksempler på livet på landet og livet i byer i fællesskaber og samfund • kende til hverdag i andre kulturer, herunder nordiske kulturer • give eksempler på beslutningsprocesser i fællesskaber og samfund i forbindelse med landsbyting, råd og parlament • fortælle om sammenhænge mellem materielle kår og hverdagsliv, som det manifesterer sig i sundhed og sygdom, fattigdom og rigdom Tid og rum: • deltage i arbejdet med at etablere en tidsfrise og placere sig selv og sin egen familie på denne • kende forskel på og anvende begreberne fortid, nutid og fremtid • anvende begreberne generation og levealder og

	Orientering 1052 (Middelalderen 1115 – 1146: Knud Lavard, Kong Niels myrdes, Erik Emune, Erik Lam, Oluf 2., Svend, Knud og Valdemar, Valdemar den Store, Absalon, Venderdøgene) Orientering 1053 (Middelalderen 1146 – 1241, Saxo – rigets leder, Knud 4: ”den sjette”, Valdemar Sejor, dronning Dagmar, Korstøgene, Valdemar den Unge, Klostrene, Slaget ved Lyndanisse, Dannebrog, dronning Berengaria, Hansestæderne) Orientering 1054 (Middelalderen 1241 – 1387: Erik Plovpenning, Erik 4., Abel 1., Christoffer 1., Den kullede greve, Niels Ebbesen, Valdemar Atterdag, Margrethe 1., Kalmarunionen, borgerkrig, plovskat, fæstebønder, Jakob Erlandsen, Mordet i Finderup lade, købstæderne, Gåsetårnet, Pilgrimsrejser, Den sorte død)		relatere dem til egen livsverden • berette om episoder, der har betydning for den nærmeste families historie, og beskrive samfundsforholdene • anvende en tidsfrise til at vise samtidighed mellem begivenheder i Danmark og i andre dele af verden Fortolkning og formidling: • gengive fremstilling af historiske begivenheder med egne ord, i tegning og i dramaform • stille spørgsmål, der kan uddybe forståelsen af historiske beretninger • udpege synlige spor fra fortiden • udtrykke egne holdninger til historiske begivenheder og deltage i samtale herom • gengive historiske fortællinger • skabe fortællinger om hverdagsmennesker ud fra viden om fortidens begivenheder og samfund • fremstille modeller og efterligninger af genstande, som kan illustrere fortidens levevis

Klassetrin	Materiale	Anden undervisning	Del-mål og slut-mål
5. fortsat 4. – 7. 6.	Orientering 1055 (Middelalderens slutning. Reformationen) Børn i historien (Gyldendal): Folkevogn og fjernsyn (barn i 1950'erne) Fra bondegård til baggård (barn i 1930'erne) Fra hede til hovedstad (barn omkring 1800) Født til grød eller gås (barn i 1900) Stølvetramp og sjippetov (barn under besættelsen) Orientering 1062 (Kulturcentre: Mesopotamien, Indien, Ægypten: Det gamle rige, det mellemste rige, det ny rige) Orientering 1063 (Civilisationer i verden fra ca. 2000 – 1400 f.Kr.) Orientering 1064 (Israel, Ægypten, Kusj, Indien, Grækenland, Mellemosten, Fønikien, Kana'an)	Foruden den individuelle læsning benytter vi os af mundtlig historiefortælling på disse niveauer. Vi benytter os også af ressourcepersoner, som fortæller om deres liv og oplevelser. På den årlige lejrskole besøger vi historiske steder og får en guide til at fortælle.	Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at: Efter 6. klassetrin: Historie i fortid og nutid: • fortælle om udviklings- og forandringsprocesser fra Danmarks historie, som knytter sig til kongemagt, kirke, landbrug og industri • give eksempler på relationer mellem lokalhistorie og Danmarks historie • beskrive sammenhænge mellem Danmarks historie og Nordens og Europas historie, som det kommer til udtryk i kulturen og i alliance- og blokpolitik • fortælle om historiske personligheder og den betydning, de tillægges for udvikling af politiske og kulturelle fællesskaber, herunder Luther og reformationen samt Grundtvig og folkeoplysningen • give eksempler på emigration, immigration og mobilitet og den betydning det har for familier • fortælle om mødet mellem europæere og andre folk under opdagelsesrejser og erobringstogter • beskrive statslige styreformer som tyranni, oplyst enevælde og demokrati • beskrive magtforhold mellem samfundsborgere og magthavere reguleret gennem lovgivning, forhandling eller revolution • give eksempler på betingelser for varefremstilling

	Orientering 1065 (Det assyriske imperium (ca. 800 – 612 f.Kr.), Salmanassar 5., Sankerib, Det nybabyloniske (ca. 612 – 560 f.Kr.), kong Nebukadnezar) Orientering 1066 (Det persiske imperium, elamitter, jafetitter, Lydien, Babylonien, Persien, Jerusalem genopbygges, Civilisationer 1000 – 500 f. Kr.: Indien, Kina, Grækenland, Rom) Orientering 1067 (Grækenland: Den peloponnesiske krig, Sparta, Theben, Makedonien: Alexander den Store, Filip II, Dareios III, Alexandria, Rom, gallerne, det latinske forbund, de puniske krige: Karthago, Sicilien, Hannibal, Scipio, Filip V, Det seleukiske imperium, Ptolemaios, Seleukos, kejser Augustus, Jerusalem under grækerne, Jerusalem under seleukiderne, Jerusalem under makkebæerne, Jerusalem under det hasmonæiske dynasti, kong Herodes, farisæerne, saddukæerne, herodianerne) Orientering 1068 (Jesu liv og død)		i forskellige samfundstyper, herunder selvstændige håndværk og landbrug, industrialisering og kollektivisering Tid og rum: • placere emner og temaer, som klassen har arbejdet med, på klassens tidsfrise og angive geografisk område • placere begivenheder tidsmæssigt ”før”, ”efter” og ”samtidig med”, dvs. benytte relativ kronologi • kende betegnelser for tidsepoker, der knytter sig til Danmarks historie, herunder stenalder, bronzealder, jernalder, middelalder og oplysningstid • give eksempler på tidstypiske fremstillingsformer og opfindelser, der er begrundet i udvikling af værktøj, materialer og videnskab • sætte begivenheder fra Danmarks historie i tidsmæssig relation til verdens historie Fortolkning og formidling: • gengive hovedindholdet af en historisk fremstilling og præcisere de vigtigste budskaber • formulere enkle historiske problemstillinger • inddrage spor fra fortiden i egne fremstillinger og fortællinger • anvende relevante informationskilder fra filmklip, internettet og avisartikler • tage stilling til forskellige fortolknings budskaber • begrunde egne holdninger til historiske problemstillinger • give eksempler på de tegn på synsvinkel, som en fortælling ophavsmand viser

	Orientering 1069 (Kirken og hedningerne, Peter, Paulus' rejser) Orientering 1070 (Kristne ledere ca. 100 – 430 e.Kr.: Ignatius, Polykarpos, Justinus Martyren, Irenæus, Eusebios, Athanasius, Johannes Chrysostomus) Orientering 1071 (Kristne ledere ca. 1300 – 1600 e.Kr.: John Wycliffe, Johannes Hus, Martin Luther, Jean Calvin, John Knox) Orientering 1072 (Uafhængighedskrigen i Amerika 1776 e.Kr., lav et kort over Amerika omkring år 1750)		• formulere historiske fortællinger, som lægger sociale og kulturelle perspektiver på historiske begivenheder • etablere historiske scenarier i form af drama, rollespil og udstilling

Klassetrin	Materiale	Anden undervisning	Del-mål og slut-mål
8. – 10.	25 afgørende begivenheder i verdenshistorien (Det historiske hus) 25 afgørende begivenheder i Danmarkshistorien (Det historiske hus) 24 statsministre Dronningens nytårstaler Undervisningsavisen (Politiken og Gyldendal) f.eks. Europa, Kulturmøder, Demokrati, Kulturarv, Kina, Terror, Brændpunkt Irak osv. Forskellige dagblade Danmarkshistorie på nettet (Clio online) Historie. Kilder til Kanonen (Go Epoke) Forskellige opslagsbøger EMU	Historieundervisningen foretages i grupper af historielæreren og følger ministeriets del- og slut-mål. Vi benytter os også af ressourcepersoner, som fortæller om historiske begivenheder. På den årlige lejrskole besøger vi historiske steder og får en guide til at fortælle. Historie afsluttes med ministeriets afsluttende prøver, hvis faget udtrækkes.	Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at: Efter 8. klassetrin: Historie i fortid og nutid: • angive årsagerne til, at nogle historiske forhold og begivenheder fra Danmarks historie har fået ny betydning i eftertiden, bl.a. nationale sagn, vikingetiden og besættelsestiden • relatere Danmarks historie til udviklingen i andre områder af Verden i forbindelse med kolonitid, ekspeditioner og udvandring • give eksempler på samspillet mellem samfundsmæssig udvikling og fællesskaber i relation til politiske partier, fagbevægelse og religiøse bevægelser • kende baggrund for og udvikling af EU, NATO og FN • forklare om årsager til og følger af emigration, immigration og mobilitet, herunder europæisk kolonisering af den 3. verden • beskrive forskellige former for demokrati, herunder antikkens græske demokrati, det første danske folkestyre i 1800-tallet og parlamentarisme • fortælle om baggrunden for legitimering af magt og ret, herunder Jyske Lov, Den danske Grundlov og Verdenserklæringen om Menneskerettigheder • kende forskellige politiske ideologiers

8.	DVD'er med film og dokumentarprogrammer Orientering 1085 (Opdagelsen af en ny verden: Det første Amerika, de første amerikanere, rejser til Amerika før Colombus, Opdagelsen af Amerika, Udforskning og kolonisering af Amerika, Amerigo Vespucci, Portugisiske opdagelser og koloniseringer, Spanske opdagelsesrejsende, Franske opdagelsesrejsende og kolonisering Orientering 1086 (Koloniseringen af Nordamerika, Renæssancen, Reformationen, Franske kolonier, Engelske kolonier, Plymouth-kolonien, Andre kolonier, styreform i kolonierne, Erhverv i kolonierne, Uddannelse i kolonierne, Familieliv i kolonierne)		forklaringer på forholdet mellem produktion, forbrug og ressourcer Tid og rum: • anvende emner og temaer, som er opført på klassens tidsfrise, som fikspunter for nye tidsangivne oplysninger • demonstrere sikker anvendelse af relativ kronologi • forklare betegnelser for tidsepoker som renæssance, enevælde, folkestyre og industrialisering og forstå deres eventuelle indbyrdes overlappninger • pege på tidstypiske problemløsninger i relation til handel over grænser og menneskerettigheder • fortælle om tidsregningen i det klassiske Rom og islamiske kultursamfund og kende baggrunden herfor Fortolkning og formidling: • gengive hovedindholdet af en historisk fremstilling og angive, hvad der er faktuelle informationer, og hvad der er forklaringer og fortolkninger • formulere historiske spørgsmål som udgangspunkt for gruppedrøftelser • give forklaringer på spor fra fortiden i landskabets udformning, bygningsværker og monumenter • søge oplysning om ophav til forskelligartede informationskilder og tage stilling til pålideligheden • diskutere forskellige værdier og argumentere for egne holdning til historiske problemstillinger

			• uddrage faktuelle elementer af historiske fortællinger • formulere historiske fortællinger, hvori personerne udtrykker holdninger til historiske begivenheder • etablere historiske scenarier og perspektivere det historiske indhold
			Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at: Efter 9. klassetrin: Historie i fortid og nutid: • forklare udviklings- og forandringsprocesser fra Danmarks historie, som knytter sig til samfundsborgernes tilværelse under eneheredømme og folkestyre • beskrive forhold mellem Danmark og andre områder af Verden i lyset af kultur påvirkning og kulturtransformation • give eksempler på internationalt hjælpearbejde og de vanskeligheder, der er forbundet hermed • forklare om positive og negative følger af europæisk udvandring til andre verdensdele • beskrive det internationale samfunds håndtering af krigsforbrydelser • beskrive sammenhængen mellem samfund og produktionsformer Tid og rum: • demonstrere overblik over længerevarende tidsforløb

			• kende og anvende romertal som årstal• drøfte forskellige former for konfliktløsning i fortidens og i nutidens samfund• give eksempler på nyhedsmediers vurderinger af aktuelle begivenheder og redegøre for, hvordan de er bundet til den tid, vi lever i Fortolkning og formidling: • berette sammenhængende om historiske begivenheder på baggrund af indsamlede oplysninger fra flere kilder• formulere historiske problemstillinger som udgangspunkt for projektarbejde• tage stilling til pålideligheden af kildemateriale, bl.a. fra internettet• give eksempler på begivenheder og samfundsforandringer, der kan forklares ud fra værdier og holdninger, som er fremherskende i en tidsepoke• forholde sig kritiske til samfunds brug af historiske symboler og fortællinger• forsøge at rekonstruere historiske genstande og begivenheder, som kan indgå i en præsentation af et projekt med historisk perspektiv